

Verstild verleden (10)

door H.A. Hachmer

De provincie Groningen kende vele poldermolens. In de jaren '50 legden de meesten het loodje. In de Groninger Veenkoloniën was de sloop woede helemaal rampzalig. Er is slechts één restant van een poldermolen te vinden. Korenmolens zijn eveneens met een lantaarntje te zoeken.

We "bezoeken" daarom ditmaal de poldermolen van de Kropswolderbuitenpolder. In dit gebied werd al in de 15e en 16e eeuw een begin gemaakt met de turfwinning.

De Kropswolderbuitenpolder werd echter pas in 1860 opgericht. In 1868 werd de Foxholsterbuitenpolder toegevoegd en ontstond een 623 ha. groot

waterschap. In het noorden werd dit waterschap begrenst door de vaart naar het Foxholstermeer. In deze vaart lag een unieke keersluis met als doel het keren van het vervuilde water afkomstig van Scholten's aardappelmeelfabriek. Buiten campagnetijd stond de sluis open om het scheepvaartverkeer zo min mogelijk te hinderen.

De molen van de Kropswolderbuitenpolder in betere tijden. Voor de molen molenaar Bats en familie. (Foto: Rijksarchief Groningen)

Aan het Zuidlaardermeer stond een in 1861 gebouwde poldermolen met een vlucht van 21.30. De vijzel had een diameter van 1.34. In 1904 werd in de polder onderbemaling ingesteld met behulp van een zuiggasmotor en een Amerikaanse windmotor. Beiden stonden midden in de polder. De Kropswolderbuitenpolder werd net zoals de omliggende polders in de winter niet bemalen.

Omstreeks 1939 werd een dieselmotor in het gemaal geplaatst. Na de oorlog

werden de nutteloos geworden molens aan hun lot over gelaten.

De in 1861 gebouwde poldermolen werd in 1952 door Medendorp gesloopt. Tijdens de sloopwerkzaamheden geraakte de molen echter in brand. Men wilde de roeden met een snijbrander verwijderen maar tot grote schrik zetten de vonken het droge riet in de brand. Van de molen bleef niets over. De Veenkoloniën hadden weer een karakteristiek monument verloren.
